

Oblast 10a

Popis trasy č. 10a Doprava bus a pěšky nebo na kole

Borek → Zboží → Žireč → Stanovice → Kuks → Kašov

Procházka obcemi s nejbohatším výskytem památek. Začneme v blízké obci Dvora Králové ve Zboží. Odtud do Žireč, kterou by bylo škoda si neprojet zejména kolem býv. kláštera s kostelem. U sousolí Boží trojice při obecní silnici budeme pokračovat rovně do blízkých Stanovic a kolem býv. mlýna do Kuksu. Prohlídka Kuksu si vyžádá jistě nejméně 2hodiny (zámecké schodiště, řada soch před byv. hospitém s kostelem, zahrady, prohlídka vnitřních prostor). Zbude-li nám ještě čas můžeme se po modré tur. a cyklistické stezce vypravit do Kašova. Odkud jsou pěkné výhledy. Celodenní výlet.

Žireč	Okres Trutnov	PSC 544 04
	německý název: Schurz Markt	Nadm. výška: 279
V 11. st. býval dvorem pražských biskupů, od r.1698 se honosí titulem městečko. Barokní zámek vybudovali v letech 1652-69 jezuité přestavbou renesanční tvrze jako regionální centrální sídlo. Současně s tím byla ves povýšena na město. V té době bylo doplněno řadou plastik, z nichž některé jsou dílem Braunova spolupracovníka, Jiřího Pacáka. V současnosti zámek využívá Charita pro rehabilitaci s postižení pohybového ústrojí.		
socha kamenná	Žireč01	N:50°25'18.208",E:15°51'15.91"
Žireč - Před obcí socha František Xaverský s mušlí v ruce křtí. Léta byla socha zarostlá v roští.		
kaple	Žireč02	N:50°24'16.388",E:15°51'2.184"
Žireč - hřbitovní kaple sv.Odilona z r.1656 pod zastávkou ČD.		
socha kamenná	Žireč03	N:50°24'49.352",E:15°51'12.629"
Žireč - J.Nepomucký před kostelem.		
kaplička-výklenek,ochranná kaple	Žireč04	N:50°24.969,E:15°50.612'
Žireč - barokní kaplička při silnici vedoucí obcí postavena ke cti J.Nepomuckého s letopočtem zvýrazněnými písmeny v textu ICIV DIVIII MVCI. Foceno v r. 2001 před obnovou a po ní v r. 2004. Pod jednotlivými oblouky jsou uvedeny jeho zásluhy. V kapličce je volné místo po soše. J.N. byl blahoslaven 1719 a svatořečen 19.3.1729.		
sloup kamenný	Žireč05	N:50°24'49.234",E:15°51'4.494"
Žireč - sloup na návsi se sochou P.Marie - Imaculáty. V nižší hranolové části sloupu jsou reliéfy biblické symboliky, Kristův monogram IHS a výklenek. Výklenek mohl sloužit jako svatostánek při náboženských slavnostech zdejších Jezuitů		
kaplička-výklenek,ochranná kaple	Žireč06	N:50°24'44.695",E:15°51'7.554"
Žireč - kaplička Boží Trojice. V tomto roce zmizela asi je rekonstruována.		
přírod. a tech. zajímavosti	Žireč07	N:50°24'42.613",E:15°51'8.835"
Žireč - erb na pomníčku za sochou Krista na křižovatce.		
pomník-památník	Žireč08	N:50°24'12.859",E:15°51'6.629"
Žireč - pomníček pod zastávkou ČD. Ve vrcholu je reliéf klasů. Německý text oznamuje: Z vděčnosti věnuje Zemědělská oblastní správa svému zakladateli a 1.předsedovi.		
socha kamenná	Žireč09	
Žireč - sousolí nejspíš sv. Floriána. Socha v oděvu římského vojína v pancíři s postranými anděly nesoucí cedule. V ruce vojína není vidět tradiční konvice s vodou ulévající hořící domek. Socha je v stromořadí na výjezdu ze Žirce na Stanovice.		
klášter	Žireč10	N:50°24'7.844",E:15°51'10.592"
Žireč - bývalý jezuitský klášter z let 1652 v současnosti využívá Charita při péči o rehabilitaci nemocných s rozstroušenou sklerozou.		
kostel	Žireč10	N:50°24'7.844",E:15°51'10.592"
Žireč - kostel svatě Anny. Při bývalém jezuitském klášterě z let 1652 je barokní kostel z let 1668 - 98. Klenba loď valená s lunetami, kaple sklenuta křížovou klenbou a presbytář s kupolí s lucernou. Hlavní oltář od J.Sucharďy (r.1839) je empírový. Oltářní obraz svatého Františka z Asisi je 17.století. Obrazy jezuitských světců od J.Raaba kolem roku 1750. Ozdobný kamenný portál kolem z roku 1735 a sousolí Nanebevzetí P.Marie z roku 1735 jsou od J. Fr. Pacáka.		
kříž kovový	Žireč11	N:50°24'24.475",E:15°51'3.19"
Žireč - křížek před hřbitovní branou vzadu uveden letopočet 1831.		

hřbitovní pomník Žireč12

Žireč - hřbitovní náhrobky významných rodáků vpravo nejstarší z r.1776.

hřbitovní pomník Žireč13

Žireč - hřbitovní náhrobek sochaře působícího ve Vídni Franze Mullera zemřel 1887.

socha kamenná Žireč14

Žireč - anděl blažené smrti na hřbitově od místního sochaře rodáka působícího ve Vídni Fr.I.Müllera nar.1829 zemřel 1887, podepsaného vzadu u paty pomníku.

Borek

Okres Trutnov

PSC 544 01

Obec 3km jihovýchodně od Dvora Králové.

kaplička-výklenek,ochranná kaple

Borek_DK01

N:50°25'8.041", E:15°50'2.451"

Borek - kaplička z r. 1844

Zboží

Okres Trutnov

PSC 544 42

německý název: Rennzähnl

Obec 3km východně od Dvora Králové.

kaple

Zboží01

N:50°25.861', E:15°50.978'

Zboží - kaplička uprostřed obce opravena nedlouho po roce 2002 včetně osazení zvonu do zvoničky.

kříž kamenný

Zboží02

N:50°25.850', E:15°50.807'

Zboží - kříž z r. 1796 jetelový typ stojí poblíž čp. 47. Podstavec s tvarem violončela nese sdělení psané švabachem: Ctěme kříž na kterém trpěl a zemřel náš Pán Ježíš Kristus! Pod křížem je drobná postavička. U paty v kartuči je uveden letopočet a pod ním: Seit Josepy Kudel Kirhut.

pomník-památník

Zboží03

Zboží - u čp.18 větší pomník za padlé v letech1914-18.

Stanovice

Okres Trutnov

PSC 544 01

výměra ha: 272

obyvatel: 77

německý název: Stangendorf

Samostatná obec maličká obec 1 km západně od Kuksu. V obci na toku Labe stojí Šporkův mlýn. V obci nejsou jiné význačné budovy.

kříž kamenný

Stanovice 01

Stanovice - kříž u čp. II/6 mezi tujemi. Vzadu věnování Errichtet von J. u. A.Leiske o něco níže jméno Franz a letopočty 1892 a 1914. Zpředu: Wenn des schukslas stürmetoben richte deinen blick nach oben!

relief-obraz-dom.výklenek

Stanovice 02

Stanovice - soška sv. Antonína ve štítu domu stojícího proti křížku.

socha kamenná

Stanovice 03

N:50°24'1.575",E:15°52'16.66"

Stanovice - sousoší kaple Nejsvětější Trojice stojí v obci poblíž mostu přes Labe. Sousoší vytesal M.B.Braun r. 1720. Současně je to místo spojující Kuks s Betlémem.

dům či chalupa

Stanovice 04

N:50°24'5.548",E:15°52'15.695"

Stanovice - Šporkův mlýn

rozhledna, výhled

Stanovice 05

Stanovice - Pohled údolím Labe.

křížová cesta - poutní místo

Stanovice06

N:50°24.'015'; E:15°51.42'

Sochařský cyklus Příběh nadějí a utrpení člověka

„Křížová cesta“ tvořená pískovcovými sochami, na kterých se podílelo 15 předních českých sochařů. Projekt navazuje na 300 let starou myšlenku křížové cesty (kalvárie) hraběte Františka Antonína Šporka, která nebyla uskutečněna pro jeho spory s žirečskými jezuity.

Nedaleko Stanovic u Kuksu (u viaduktu naproti odbočce do Stanovic) můžeme spatřit patnáct sochařských zastavení Novodobé křížové cesty. Jejich autory je patnáct předních českých sochařů. Původcem myšlenky vzniku křížové cesty volně inspirované Kalvárií žirečských jezuitů a hraběte Františka Antonína Šporka byl před čtyřmi lety akademický sochař Vladimír Preclík. Díla mají přispět k oživení barokního komplexu Kuks.

Kuks

Okres Trutnov

PSC 544 43

Z dostupných pramenů se dovíme, že Kuks měl dvě významná období rozvoje. V prvním se rýžovalo zlato. Druhé souvisí s rozvojem lázeňství a barokní kulturou, která zde započala v roce 1692. Hraběte F. A. Sporck vlastnil v té době hrad Choustníkovo Hradiště s přílehlou obcí. Nedaleké lesní prameny nad údolím řeky Labe se pro něho staly podnětem k vybudování lázní se zámečkem, s kolonádami, schodištěm s tekoucí vodou, závodíštěm zdobeném sochami, divadlem a nádhernými zahrady. Lázně na levém břehu údolí poskytovaly kromě léčivé vody také pohodlí a zábavu. Na protilehlém břehu Labe vybudoval hrabě hospital pro stovku starých mužů z panství, kostel Nejsvětější trojice, Braunův Betlém. Dva roky po smrti F. A. Sporcka přišla povodeň, která znamenala konec lázeňského života. Po několika málo desítkách let sláva Kuksu skončila a obec se změnila v řemeslnou ve vesnici.

kostel Kuks_01

Kuks - špitální kostel Nejsvětější Trojice.

Stavba kostel podle projektu G.B.Alliprandiho, byla zahájena roku 1707 za spolupráce stavitelů P. Netoly a P.Della Torre. Vysvěcen byl až roku 1717.Kostel je protáhlý osmiúhelník protínaný křížem. Vnější průčelí je bohatě tvarované polovalcovými výkroji v bocích, skosenými nárožními, plastickými římsami a nestejnorodými okny. Uprostřed je portál s plastickou výzdobou Zvěstování P.Marie z r. 1709 od italského umělce.Rovněž vnitřní štuková výzdoba je práce italských řemeslníků. Mobiliiář je z 18.století. V podkostelní kryptě je Šporkova rodinná hrobka. Kostel je součástí špitálu, který nechal zbudovat hrabě Fr. Antonín Špork jako útulek pro 100 mužů z panství - vysloužilé vojáky a staré služebnictvo. Součástí špitálu je stará lékárna U granátového jablka, kterou vedl řád Milosrdných bratří. Tento řád zde ve špitálu působil a podle svého znaku granátového jablka pojmenovali i lékárnu jak bývalo tehdy zvykem.

přírod. a tech. zajímavosti Kuks_02

Kuks - celkový pohled na špitál s kostelem . Podnět k založení Kuksu daly minerální prameny, které byly r.1694 prozkoumány na popud Fr. Antonína Šporka.

socha kamenná Kuks_03

Kuks - Alegorické sochy vlevo 11 ctnosti vpravo 12 neřestí.

socha kamenná Kuks_04

Kuks - Velký Miles Christianus vznikl (1731-32) přenesený sem z hranic u žirečského panství jezuitů.(Křesťanský bojovník , hrdina ctností dle představ F.Šporka iniciovaných četbou listu sv.Pavla Afeským 11-17.Text na štítu bojovníka: omnia propteristum = vše skrze toho). V této době se rodila první zobrazení tohoto druhu jako archanděl Michael a sv. Jiří.

socha kamenná Kuks_05

Kuks - socha Krista Salvátora s textem: Wěnowaný od Reginy Hraběnky Sweerts Spork 1858. Socha představuje Krista cestou na Golgotu. Smysl německého textu pod věnováním: Vezmi kříž svůj na svá bedra a následuj mě.

socha kamenná Kuks_06

Kuks - lapidárium ve dvoře kláštera.

socha kamenná Kuks_07

Kuks - celkový pohled po levý břehu Labe s budovami bývalých lázní a zámek které nechal vystavět F.A. Sporck r.1704 nad léčivými prameny.Úpadek Lázní nastal po ničivé povodni r.1740.V současnosti upoutá pozornost schodiště s vodní kaskádou a Neptuny.

relief-obraz-dom.výklenek Kuks_08

Kuks - vstup k léčivým pramenům s erbem Šporků umístěným kdysi v čele zámku. Nad studnou stávala v minulosti kaple Panny Marie.

socha kamenná Kuks_09

Dvě samostatné sochy David z r.1729 a Goliáš z r. (původně Herkomman) za schodištěm s vodní kaskádou. Původní socha Herkommana byla vytvořena jako satira na prodejné právníky. Socha tiskla v levé ruce velké říšské jablko s nápisem IURE ERUI (Právem jsem dobyl). Text má shodný význam i pozpátku. Což ještě více zdůrazňovalo kulatost paragrafu. V roce 1729 úřady říše rozhodly o přetesání Herkomana.

boží muka Kuks_10

Kuks - sloupová kaplička vysoká cca 3,5 m s prázdnými výklenky pro sošky je za benzinovou stanicí

kříž kovový Kuks_11

Litinový kříž na kamenném podstavci nalézá se 100m od hl. silnice mezi hřištěm parkovištěm a výrobnou Vánoční ozdoby. Je bez textu.

kříž kamenný

Kuks_12

Kuks - křížek se sv. Antonínem ve výklenku za obcí směrem na Jaroměř 250m. Text s věnováním :Errichtet von Franz u. Karolina Winkler 1920. Vpředu modlitba: Treu in meinem Ganzen leben mein patron bleib jederzeit bitte dass mir Gott wollgeben enst die enge seligkeit bit fir uns!

kříž kovový

Kuks_13

Kuks - kříž kovový za obcí směrem na Jaroměř 500m vlevo na mezi u zemědělského podniku.

socha kamenná

Kuks_14_Spravedlnost

Kuks - socha Spravedlnost ze skupiny ctností od M.B.Brauna.

socha kamenná

Kuks_15_Upřímnost

Kuks - socha Upřímnost ze skupiny ctností od M.B.Brauna.

socha kamenná

Kuks_16_Štědrost

Kuks - socha Štědrost ze skupiny ctností od M.B.Brauna.

socha kamenná

Kuks_17_Píle

Kuks - socha Píle ze skupiny ctností od M.B.Brauna.

socha kamenná

Kuks_18_Cudnost

Kuks - socha Cudnost ze skupiny ctností od M.B.Brauna.

socha kamenná

Kuks_19_Statečnost

Kuks - socha Statečnost ze skupiny ctností od M.B.Brauna.

socha kamenná

Kuks_20_Moudrost

Kuks - socha Moudrost ze skupiny ctností od M.B.Brauna.

socha kamenná

Kuks_21_Trpělivost

Kuks - socha Trpělivost ze skupiny ctností od M.B.Brauna.

socha kamenná

Kuks_22_Láska

Kuks - socha Láska ze skupiny ctností od M.B.Brauna.

socha kamenná

Kuks_23_Naděje

Kuks - socha Naděje ze skupiny ctností od M.B.Brauna.

socha kamenná

Kuks_24_Víra

Kuks - socha Víra ze skupiny ctností od M.B.Brauna.

socha kamenná

Kuks_25_Anděl blažené smrti

Kuks - socha Anděl blažené smrti od M.B.Brauna.

socha kamenná

Kuks_26_Anděl žalostné smrti

Kuks - socha Anděl žalostné smrti od M.B.Brauna.

socha kamenná

Kuks_27_Pýcha

Kuks - socha Pýcha ze skupiny neřestí od M.B.Brauna.

socha kamenná

Kuks_28_Lakomství

Kuks - socha Lakomství ze skupiny neřestí od M.B.Brauna.

socha kamenná

Kuks_29_Smilstvo

Kuks - socha Smilstvo ze skupiny neřestí od M.B.Brauna.

socha kamenná

Kuks_30_Závist

Kuks - socha Závist ze skupiny neřestí od M.B.Brauna.

socha kamenná

Kuks_31_Obžerství

Kuks - socha Obžerství ze skupiny neřestí od M.B.Brauna.

socha kamenná

Kuks_32_Hněv

Kuks - socha Hněv ze skupiny neřestí od M.B.Brauna.

socha kamenná	Kuks_33_Lenost	
Kuks - socha Lenost ze skupiny neřestí od M.B.Brauna.		
socha kamenná	Kuks_34_Zoufalství	
Kuks - socha Zoufalství ze skupiny neřestí od M.B.Brauna.		
socha kamenná	Kuks_35_Lehkomyslnost	
Kuks - socha Lehkomyslnost ze skupiny neřestí od M.B.Brauna.		
socha kamenná	Kuks_36_Pomluva	
Kuks - socha Pomluva ze skupiny neřestí od M.B.Brauna.		
socha kamenná	Kuks_37_Lstivost	
Kuks - socha Lstivost ze skupiny neřestí od M.B.Brauna.		
socha kamenná	Kuks_38_Podvod	
Kuks - socha Podvod ze skupiny neřestípozdější dodatek od B.Seelinga		
socha kamenná	Kuks_39_blahoslLkající	
Kuks - socha Blahoslavení lkající ze skupiny blahoslavenství od M.B.Brauna.		
socha kamenná	Kuks_40_blahoslMilosrdní	
Kuks - socha Blahoslavení milosrdní ze skupiny blahoslavenství od M.B.Brauna.		
socha kamenná	Kuks_41_blahoslPokojní	
Kuks - socha Blahoslavení pokojní ze skupiny blahoslavenství od M.B.Brauna.		
socha kamenná	Kuks_42_blahoslChudíDuchem	
Kuks - socha Blahoslavení chudí duchem ze skupiny blahoslavenství od M.B.Brauna.		
socha kamenná	Kuks_43_blahoslLačníciPoSpravedlnosti	
Kuks - socha Blahoslavení lačníci po spravedlnosti ze skupiny blahoslavenství od M.B.Brauna.		
socha kamenná	Kuks_44_blahoslTrpící	
Kuks - socha Blahoslavení trpící ze skupiny blahoslavenství od M.B.Brauna.		
socha kamenná	Kuks_45_blahoslTiší	
Kuks - socha Blahoslavení tiší ze skupiny blahoslavenství od M.B.Brauna.		
socha kamenná	Kuks_46_blahoslČistéhoSrdce	
Kuks - socha Blahoslavení čistého srdce ze skupiny blahoslavenství od M.B.Brauna.		
socha kamenná	Kuks_47_náboženství	
Kuks - socha Náboženství od M.B.Brauna.		
socha kamenná	Kuks_48_zvěstování	
Kuks - sousoší zvěstování od italského sochaře kolem r.1709		
kříž kovový	Kuks_49	N:50°23'57.62" E:15°53'38.394"
Kuks - kovový křížek u vpravo od zámku u posledního domu, kde začíná nebezpečná cesta již poblíž Labe zarostlá v křoví. Podstavec již pospravovaný betonem. Bez textu a letopočtu.		
socha kamenná	Kuks_50	N:50°23'47.704" E:15°52'42.036"
Kuks - socha Panny Marie 32 m od tratě přibližně 450m od vlakové zastávky Kuks směr Dvůr Králové na pravé straně tratě. Stojí na nedávno vymýceného okraje lesa. Socha je z části zvětřalá a děťátko v náručí již nemá hlavičku. Text na podstavci HEILIGE MUTER GOTTES BITTE SEHR UNS! Text v kartuši: Dem urgrosvater Alois Kuhni 1797 – 1870 auf seinem felde 1933. Zezadu je text: Gewiedmet von feiner Tochter Juliane vereliechte Dvořák in Jaroměř und von feiner Ehegatin Therezia Kuhn 1884. Socha původně stála od doby přemístění do Kuksu na hřbitově v nedaleké obci Zaloňov. Proč ji potomci pana Kuhni přestěhovali, není známo.		
relief-obraz-dom.výklenek	Kuks_51	N:50°24'2.264" E:15°53'34.455"
Kuks - kotva domovní znamení na čp.44.		

socha kamenná	Kuks_Betlém08	
Kuks - betlém. Vidění sv. Huberta Braunovy plastiky vznikaly v letech 1726 -29 a 1731-34. Byly vytesány do přírodních skalnatých útvarů přímo na místě v tzv. Novém lese mezi Kuksem a Žirčem. Přicházíme-li po značené cestě od autoparkoviště nad lesem můžeme vidět sochy a sousoší: 1. Poustevník Garin, 2. Jan Křtitel (velmi poničen) , 3. Poustevník Onufrius (skloněný nad lepkou), 4. Máří Magdaléna (napůl poničená), 5. Narození Páně s příjezdem Tří králů, 6. Vidění sv. Huberta, 7. Studna Jakubova.		
socha kamenná	Kuks_Betlém09	
Kuks - betlém. Narození Páně s příjezdem Tří králů, Braunovy plastiky vznikaly v letech 1726 -29 a 1731-34.		
socha kamenná	Kuks_Betlém10	
Kuks - betlém. Máří Magdaléna. Braunovy plastiky vznikaly v letech 1726 -29 a 1731-34.		
socha kamenná	Kuks_Betlém11	
Kuks - betlém. Poustevník Onufrius. Braunovy plastiky vznikaly v letech 1726 -29 a 1731-34.		
socha kamenná	Kuks_Betlém12	
Kuks - betlém. Poustevník Garin. Braunovy plastiky vznikaly v letech 1726 -29 a 1731-34.		
socha kamenná	Kuks_Betlém13	
Kuks - betlém. Vstup s pokladnou, stranou pískovcová stěna, která tvořila kulisu k pozadí divadelní scény. Braunovy plastiky vznikaly v letech 1726 -29 a 1731-34. Byly vytesány do přírodních skalnatých útvarů přímo na místě v tzv. Novém lese mezi Kuksem a Žirčem. Přicházíme-li po značené cestě od autoparkoviště nad lesem můžeme vidět sochy a sousoší: 1. Poustevník Garin, 2. Jan Křtitel (velmi poničen) , 3. Poustevník Onufrius (skloněný nad lepkou), 4. Máří Magdaléna , 5. Narození Páně s příjezdem Tří králů, 6. Vidění sv. Huberta, 7. Studna Jakubova.		
socha kamenná	Kuks_Betlém14	
Kuks - betlém. Studna Jakubova. Braunovy plastiky vznikaly v letech 1726 -29 a 1731-34.		
socha kamenná	Kuks_Betlém15	
Jan Křtitel. Braunovy plastiky vznikaly v letech 1726 -29 a 1731-34.		
ostatní	Kuks_klášterní kostel_00	N:50°24'5.197",E:15°53'27.722"
Kuks - klášterní kostel Nejsvětější Trojice - interiér z poloviny 18.st.		

Kašov

Okres Trutnov

PSC 544 01

německý název: Kaschow

Osada 3 km jižně od Kuksu.

kříž kamenný	Kašov01	
Kašov - obec za Žirčem po výjezdu z lesa za kterým je parkoviště pro návštěvníky Braunova Betléma. Po 300m na křižovatce k obci kříž bez horního břevna zřídil 1837 Johan Horník , opraveno 1887.		
podstavec	Kašov02	
Kašov - uprostřed osady podstavec bez kříže s reliéfem P.Marie bez textu a letopočtu.		
kříž kovový	Kašov03	
Kašov - křížek u cedule na konci okresů TU/NA.		
rozhledna, výhled	Krajina01	
Kašov - výhled		

- - - Konec sestavy - - -